

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα: Πολιτικής Επιστήμης

Τίτλος Μαθήματος: Νεότερη & Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Όνομα διδάσκοντος: Γιώργος Σουβλής

Mail επικοινωνίας: george.souvlis@euι, g.souvlis@yahoo.gr

Κατηγορία μαθήματος: Υποχρεωτικό

Εξάμηνο: Εαρινό

Περιγραφή και στόχοι μαθήματος:

Βασική στόχευση του μαθήματος είναι να προσφέρει μια βασική κατανόηση των τρόπων με τους οποίους η Νεότερη και Σύγχρονη Ευρώπη έχει διαμορφώσει την σημερινής της κοινωνική και πολιτική φυσιογνωμία. Για αυτόν τον λόγο θα γίνει μια παρουσίαση των βασικών κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων που έλαβαν χώρα στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο από το 1789 μέχρι και στις μέρες μας. Η περίοδος αυτή συνιστά αναμφισβήτητα το διάστημα εκείνο στο οποίο συνέβησαν οι σημαντικότεροι μετασχηματισμοί εκ των οποίων τα αποτελέσματα βιώνουμε μέχρι και σήμερα στις ζωές μας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους τρόπους με τους οποίους αυτοί μετασχηματισμοί αποκρυσταλλώνονται στο πεδίο των ιδεών και στο πως αυτές κινητοποίησαν τα ιστορικά υποκείμενα να εμπλακούν στα γεγονότα τα οποία σημάδεψαν τους δυο προηγούμενους αιώνες. Έτσι με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές που παρακολούθησαν το μάθημα θα είναι σε θέση α) να ανασυγκροτήσουν και περιοδολογήσουν τα βασικά κοινωνικά και πολιτικά συμβάντα που χαρακτήρισαν την νεότερη και σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία β) να αντιληφθούν τις βασικές συνιστώσες των σύγχρονων πολιτικών ιδεολογιών γ) να αποτιμήσουν το πως οι τελευταίες συνέβαλλαν στην ευρύτερη κοινωνική μεταβολή που έλαβε χώρα την περίοδο αυτή.

Αξιολόγηση του μαθήματος:

Η αξιολόγηση του μαθήματος θα γίνεται με τελικές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου με ύλη που θα βασίζεται σε όσα έχουν διδαχθεί κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής (80% ή 100%). Για να μπορέσετε να συμμετάσχετε στις εξετάσεις οφείλετε να κάνετε εγγραφή στο e-class στο μάθημα αυτό. Θα λάβετε σύντομα σχετική ενημέρωση για το πώς θα γίνει ακριβώς η εξέταση. Τα κείμενα που αναγράφονται ως ύλη εξέτασεως του μαθήματος έχουν όλα αναρτηθεί στο e-class όπως και όλα όσα χρησιμοποιήθηκαν για τις επιμέρους διαλέξεις. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα για προαιρετική εκπόνηση εργασίας η οποία θα αξιολογείται με 2 βαθμούς. Οι εργασίες θα αφορούν τα εξής τέσσερα κείμενα τα οποία περιλαμβάνονται στο τόμο που έχει ανέβει στα έγγραφα του μαθήματος με τίτλο Jaques Le Goff, *Ιστορία και Μνήμη*: α) Παρόν και Παρελθόν 27-50 σελίδες β) Αρχαίο (Παλαιό)/Νεότερο 51-74 σελίδες γ) Μνήμη 108-143 δ) Ιστορία 147-179. Ο καθένας από εσάς που θα διαλέξει να κάνει εργασία θα μου στείλει μέχρι και τις 10/5 email στο g.souvlis@yahoo.gr και θα με ενημερώσει σε ποιο από τα τέσσερα κείμενα θέλει να κάνει εργασία και θα βάλει μαζί το α), β), γ) ή δ) (το όνομα δηλ το κάθε κειμένου) και το όνομα του και το έτος σπουδών του. Οι εργασίες θα παραδοθούν στις 10 Ιουνίου στο παραπάνω email. Σε αυτές θα πρέπει να διαβάσετε το ένα από τα τέσσερα κείμενα και όπως και στο προηγούμενο μάθημα να ανασυγκροτήσετε σε 6 σελίδες τα βασικά επιχειρήματα που σε αυτό βρίσκετε ενδιαφέροντα. Η εργασία μετράει για 2 και λειτουργεί προσθετικά σε ότι γράψετε. Όποιος έχει περαιτέρω ερωτήσεις αναφορικά με τις εργασίες μου στέλνει email. Θα τηρηθούν αυστηρά τα deadline τόσο για την ανάληψη εργασίας όσο και της για την παράδοσης αυτής, δεν θα υπάρχουν εξαιρέσεις.

Ως εγχειρίδιο για το μάθημα προτείνεται το Richard Lachmann, *Τι είναι Ιστορική Κοινωνιολογία*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2018.

Συναντήσεις και το υλικό γύρω από το οποίο στηρίχθηκε κάθε μια από τις διαλέξεις:

1^η: Η συνάντηση της Επιστήμης της Ιστορίας με την Κοινωνική θεωρία.

Κείμενα: Peter Burke, *Ιστορία και Κοινωνική Θεωρία*, Νήσος, Αθήνα, 2002, σελ. 13-43.

2^η: Ο Διαφωτισμός και η Γαλλική Επανάσταση: Προοίμιο και τομή της νεωτερικότητας

Κείμενα: Eric Hobsbawm, *Η εποχή των επαναστάσεων, 1789-1848*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2015, σελ. 83-116.

Stuart Hall & Bram Gieben, *Η Διαμόρφωση της Νεωτερικότητας*, Σαβάλλας, Αθήνα, 2003, σελ. 49-95

[Peter Hamilton, «Ο Διαφωτισμός και η Γέννηση της Κοινωνικής Επιστήμης»]

3^η: Το τέλος των αυτοκρατοριών και η αυγή των επαναστάσεων

Κείμενα: Richard Lachmann, *Τι είναι Ιστορική Κοινωνιολογία;*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2018, σελ. 69-148.

4^η: Κριτική του Διαφωτισμού και Αντεπανάσταση.

Κείμενα: Γιώργος Ρούσσης, *Το Κράτος*, Γκοβόστης, Αθήνα, 1994, σελ. 128-138.

Zeev Sternhell, *Ο Αντιδιαφωτισμός*, Αθήνα, 2009, σελ. 13-50.

5^η: Οι Ευρωπαϊκές Επαναστάσεις του 1830 και του 1848.

Κείμενα: Eric Hobsbawm, *Η εποχή των επαναστάσεων, 1789-1848*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2015, 161-191.

Έλλη Σκοπετέα, «1848: Ευρωπαϊκή Επανάσταση και Ελληνικές Ιστοριογραφικές Αδράνειες», *Μνήμων*, Τόμος 11^{ος} (1987), σελ. 287-310.

6^η: Από το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα έως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο: Η Παρισινή Κομμούνια, Ο Εθνικισμός και Η Συντηρητική Αντεπανάσταση.

Κείμενα: Zeev Sternhell, *Ο Αντιδιαφωτισμός*, Αθήνα, 2009, σελ. 392-460.

Eric Hobsbawm, *Η εποχή των Αυτοκρατοριών*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 223-255.

Στάθης Κουβελάκης, «Ο Μαρξ και η Μαρξική κριτική της Πολιτικής: Από τις Επαναστάσεις του 1848 στην Παρισινή Κομμούνια, ή εργασία της διόρθωσης», *Ουτοπία*, τεύχος 71 (2006), σελ. 63-77.

7^η: Ο Αντόνιο Γκράμσι και εννοιολογικές του αφαιρέσεις ως απότοκο της Ευρωπαϊκής μεσοπολεμικής συγκυρίας.

Κείμενα: Robert Paxton, *Η Ανατομία του φασισμού*, Κέδρος, Αθήνα, 2006, σελ. 81-166.

Γιώργος Σκουλάς, «Εννοιολόγηση της θεωρίας του Γκράμσι για την Ηγεμονία και το Κράτος», *Θέσεις*, Τεύχος 57.

Chris Harmann & Chris Bambery, *Αντόνιο Γκράμσι: Η ζωή και οι ιδέες ενός επαναστάτη*, Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, Αθήνα, 2007, σελ. 11-60.

[Chris Bambery, «Αντόνιο Γκράμσι»]

8^η: Οι μάζες στο προσκήνιο της ιστορίας: Θεωρίες των Ελίτ, Μαρξισμός, Ναζισμός.

Κείμενα: Gustav Auernheimer, «Robert Michels: Κριτικής της Σοσιαλδημοκρατίας. Οι καταβολές της κοινωνιολογίας των Κομμάτων», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, Τόμος 9 (1997), σελ. 5-41.

Ρόμπερτ Μίχελς, *Κοινωνιολογία των Πολιτικών Κομμάτων στην Σύγχρονη Δημοκρατία*, Γνώση, Αθήνα, 1997, σελ. 501-536.

Colin Hay, Michael Lister & David Marsh (επιμελητές), *Το Κράτος Θεωρίες και Προσεγγίσεις*, Σαβάλλας, Αθήνα, 2011, σελ. 78-107.

[Mark Evans, «Η Θεωρία των Ελίτ»]

Συνέντευξη του Έντσο Τραβέρσο με τον Γιώργο Σουβλή, «Μαρξισμός, Φασισμός και Ολοκαύτωμα», *Marginalia*, προσβάσιμο στο <https://marginalia.gr/arthro/marxismos-fasismos-kai-olokaytoma-synenteyxi-toy-entso-traverso-me-ton-giorgo-soyvl/>.

Perry Anderson, *Ο Δυτικός Μαρξισμός*, Ράππα, Αθήνα, 1978, σελ. 50-86.

Dylan Riley, «Τι είναι ο Τραμπ;», *Τετράδια Μαρξισμού*, Τεύχος 10 (2019), προσβάσιμο στο <http://tetradia-marxismou.gr/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-o-%CF%84%CF%81%CE%B1%CE%BC%CF%80/>

9^η: Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος: Η Ανθρωπότητα υπό την απειλή του Ναζισμού.

Κείμενα: Mark Mazower, *Σκοτεινή Ήπειρος, Ο Ευρωπαϊκός Εικοστός Αιώνας*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2004, σελ. 143-169.

10^η: Διορθώνοντας την καπιταλιστική απροσδιοριστία του Μεσοπολέμου: Διεθνής Πολιτικής, Οικονομία και Κοινωνική Πολιτική στην Μεταπολεμική Ευρώπη και η αμφισβήτηση των δεδομενικοτήτων αυτών από το παγκόσμιο '68.

Κείμενα: Mark Mazower, *Σκοτεινή Ήπειρος, Ο Ευρωπαϊκός Εικοστός Αιώνας*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2004, σελ. 210-239 & 276-307.

11^η: Η Νέα Παγκόσμια σταθερά: Ο Νεοφιλελευθερισμός ως θεωρία και πράξη.

Κείμενα: David Harvey, *Νεοφιλελευθερισμός: Ιστορία και Παρόν*, Καστανιώτης, Αθήνα, 2007, σελ. 68-123.

12^η Η Παγκόσμια Οικονομική Κρίση του 2008: Το παλιό πεθαίνει, το καινούργιο προσπαθεί δεν μπορεί γεννηθεί, είναι αυτή η εποχή των τεράτων;

Κείμενα: Συνέντευξη του Βόλφγκανγκ Στρέεκ στον Τζόννας Μπιρτζ και τον Γιώργο Σουβλή, «Το Τέλος του «δημοκρατικού καπιταλισμού» στην Ευρώπη, *Ενθέματα Αυγής*, προσβάσιμο στο <https://enthemata.wordpress.com/2016/03/06/streek/>

Συνέντευξη του Geoff Eley στον Γιώργο Σουβλή, "Η Αριστερά, η Ευρώπη και η Δημοκρατία", *Σύγχρονα Θέματα*, Τεύχος 132-133, σελ. 133-143.

Συνέντευξη του Fredric Jameson στον Filip Balunovic, "Όχι δεν είναι ακόμη αυτό που ζούμε φασισμός", *K-Lab*, προσβάσιμο στο <https://k-lab.zone/fredric-jameson-anthropi-lene-oti-aftos-ine-enas-neos-fasismos-ke-apantisi-mou-ine-ochi-akomi-den-ine/> .

13: Ανακεφαλαίωση.

Ύλη για τις εξετάσεις από τα παραπάνω κείμενα:

Eric Hobsbawm, *Η εποχή των επαναστάσεων, 1789-1848*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2015, σελ. 83-116.
(2.1 στο e-class)

Stuart Hall & Bram Gieben, *Η Διαμόρφωση της Νεωτερικότητας*, Σαβάλλας, Αθήνα, 2003, σελ. 49-95

[Peter Hamilton, «Ο Διαφωτισμός και η Γέννηση της Κοινωνικής Επιστήμης»] (2.2 στο e-class)

Zeev Sternhell, *Ο Αντιδιαφωτισμός*, Αθήνα, 2009, σελ. 13-50. (6.1 στο e-class)

Robert Paxton, *Η Ανατομία του φασισμού*, Κέδρος, Αθήνα, 2006, σελ. 81-166. (7.1 στο e-class).

Συνέντευξη του Έντσο Τραβέρσο με τον Γιώργο Σουβλή, «Μαρξισμός, Φασισμός και Ολοκαύτωμα», *Marginalia*, προσβάσιμο στο <https://marginalia.gr/arthro/marxismos-fasismos-kai-olokaytoma-synenteyxi-toy-entso-traverso-me-ton-giorgo-soyvli/>. (8.4 στο e-class).

Dylan Riley, «Τι είναι ο Τραμπ;», *Τετράδια Μαρξισμού*, Τεύχος 10 (2019), προσβάσιμο στο <http://tetradia-marxismou.gr/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-o-%CF%84%CF%81%CE%B1%CE%BC%CF%80/> (8.6 στο e-class)

Η Νέα Παγκόσμια σταθερά: Ο Νεοφιλελευθερισμός ως θεωρία και πράξη.

David Harvey, *Νεοφιλελευθερισμός: Ιστορία και Παρόν*, Καστανιώτης, Αθήνα, 2007, σελ. 68-123. (11 στο e-class)

